

Het het-woordenschrift¹

Lidwoorden *de* en *het*

Wellicht hebt u de leerlingen al het onderscheid tussen de lidwoorden *de* en *het* (bepaald, enkelvoud)

- **aangeboden** met de vingers:

- en voorwerpen van woordkaartjes voorzien:

- en de **het**-voorwerpen voorzien van een oranje- rode sticker.

uit: *Woorden in prenten*

Zie *Zien is snappen*, blz.22-27.

- U weet inmiddels ook dat er **meer** *de*-woorden zijn dan *het*-woorden en dat het didactisch handig is om de leerlingen alleen de *het*-woorden te onderwijzen. Deze komen minder frequent voor en de Nt2-kinderen moeten deze dan ook leren.

- Bovendien weet u dat de leerlingen de *het*-woorden alleen in thematische verband kunnen leren en oefenen, opdat ze deze woorden internaliseren. Dan wordt het tijd voor een: **het-woordenschrift**

¹ Ook verschenen als november 2020

Hoe aan te bieden?

U begint met het aanleggen van een **het-woordenschrift** voor elke leerling.

Voor jonge en/of analfabete kinderen kunt u beter een speciaal beeldwoordenschrift rondom *het-woorden* van thema's of in het bestaande beeldwoordenschrift de afbeeldingen van *het-woorden* rond de thema's bij elkaar zetten. Zie hiervoor *Woorden in prenten*. Eventueel met het geschreven Nederlands woord erbij (vanwege ontluikende geletterdheid).

Voor kinderen die kunnen lezen en schrijven in het Nederlands ligt het voor de hand om met de afbeelding en het geschreven woord te beginnen.

Dat kan een schrift zijn of een multimap, met verschillende thema's op verschillende bladzijden. Neemt u in een schrift genoeg ruimte voor meer woorden per thema. Het is immers een groeidocument. Naarmate de kinderen meer Nederlands leren, komen er meer woorden erbij. De thema's kunt u kiezen van de lessen uit het lesrooster, bijvoorbeeld: lessen taal, lessen rekenen, lessen natuur of rond thema's zoals *Verkeer*, *Huis* enzovoort.

uit: *Zien is snappen*, blz. 26-28

Laat het kind de betekenis erbij tekenen en de vertaling in de moedertaal/andere taal

Thema: Verkeer *bin bin*

Woord	teken	mijn taal
het verkeer		交通
het vliegtuig		飞机
het verkeerslicht		红绿灯
het verkeersbord		交通标志

Thema: Verkeer *Livia*

Woord	teken	mijn taal
het verkeer		trafic
het vliegtuig		Avion
het verkeerslicht		semafor
het verkeersbord		semn de circulatie

erbij schrijven:

Het-woorden rond verkeer met Chinese (links) en Roemeense (rechts) vertaling.²

Het-woorden verzamelen voor het *het-woordenschrift*

Dit verzamelen kan op velerlei manieren, waarbij het **thema** of **onderwerp** leidend is:

- u geeft de kinderen de *het-woorden* uit verschillende bronnen (boeken, teksten);
- de kinderen verzamelen zelf *het-woorden* die ze horen of lezen.

² Met dank aan Anneloes Pilon en de leerlingen van De Poolster, Lelystad.

Hoe te oefenen?

Nu kunt u de kinderen op verschillende manieren de *het*-woorden laten oefenen.

U geeft de instructie.

Oefening individueel/hele groep/groepje Nt2-leerders:

- Voorafgaand aan een nieuw thema leest het kind de *het*-woorden die bij het thema horen nog eens door. Verder niets.

TweetalCoach

Het kind oefent met zijn schoudermaatje de *het*-woorden. Let op: de uitspraak van een *het*-woord is

ət. Allebei lezen de leerlingen de *het*-woorden van een bepaald thema door. Dan sluit Leerling B het schrift en vraagt Leerling A aan Leerling B **vijf** *het*-woorden van het thema op te noemen. Is het goed? Leerling A controleert met het schrift. Dan wisselen van beurt. Is het niet goed? Dan coacht Leerling A Leerling B door een paar *het*-woorden op te noemen. Daarna wisselen van beurt.

U kunt de twee oefeningen die hierboven staan bij alle *het*-woordenthema's zo laten oefenen.

Een graad moeilijker (1)

Na verloop van tijd- door u zelf te bepalen- kunt u een moeilijker opdracht geven door heel precies op de uitspraak van de *het*-woorden te letten.

Het paard wordt *ət paart*. De klemtoon ligt op het zelfstandig naamwoord. Laat u dit horen met een lichte klap op de tafel gevolgd door een zwaardere klap en zeg: *ət* (lichte klap) *paart* (zwaardere klap).

U kunt de twee oefeningen, de individuele oefening en TweetalCoach bij alle *het*-woordenthema's/ bladzijden laten oefenen.

Nog een graad moeilijker (2)

Na verloop van tijd , wanneer u het aanwijzend voornaamwoord bij de *het*-woorden hebt aangeboden

uit: *Zien is snappen*, blz. 64-65

en hebt geoefend met de kinderen, kunt u dit de kinderen met het *het*-woordenschrift laten oefenen.

Schrijft u naast de naam van het

het-dit-dat
<i>ət</i> -dit-dat

thema :

Vervolgens oefenen de kinderen steeds het hele rijtje van de *het*-woorden met de aanwijzende voornaamwoorden. Dus: *ət paart- dit paart-dat paart*. Laat de kinderen eventueel bewegen; bij *dit* blijven ze staan en wijzen ; bij *dat* lopen ze naar achteren. Het gaat immers om de afstand van de spreker ten opzichte van het dier, voorwerp of anderszins.

Dit kunt u laten oefenen in een

RondPraat (in tweetallen)

Leerling A leest een het-woord van het thema uit het het-woordenschrift op en noemt de aanwijzende voornaamwoorden erbij. Daarna neemt Leerling B de beurt. Enzovoort.

RondPraat (in viertallen)

Om de beurt noemt leerling A een het-woord uit het het-woordenschrift rond een thema (*dieren*) op (*het paard/at paart*) en de volgende leerling (B) noemt het woord met het aanwijzend voornaamwoord dichtbij (*dit paard*); de volgende leerling (C) met het aanwijzend voornaamwoord veraf (*dat paard*) en de volgende leerling (D) begint opnieuw met een ander woord. Doet u het eerst voor.

Nog een graad moeilijker (3)

Nog veel later kunt u een en ander koppelen aan de verbuiging van het bijvoeglijk naamwoord.

Zie *Zien is snappen*, blz.104

Schrijft u bovenaan bij de eerste bladzijde bij een thema een bijvoeglijk naamwoord met de juiste verbuiging en daarnaast met **een** (bijvoeglijk naamwoord **geen** -e) met een voorbeeld. Of gebruik hiervoor Werkblad 13 uit *De bovenkamer*.

Thema (*dieren*) het (bijvoeglijk naamwoord +e) **een** (bijvoeglijk naamwoord: **geen** -e)...

het snelle paard

een snel paard

Het paard het snelle paard - een snel paard

Het schaap het wollige schaap – een wollig schaap Enzovoort

Geef de leerlingen passende bijvoeglijke naamwoorden (=stap 1 uit de Nt2-didactiek) en laat ze de rijtjes noteren (= stap 2 en 3 uit de Nt2-didactiek). Eventueel laat u ze zelf bijvoeglijke naamwoorden bedenken. (Dat is stap 4; daarna de rijtjes laten noteren= stap 2 en 3).

Ook daarna kunt u de leerlingen zelf laten oefenen met een **RondPraat** of een **TweetalCoach** of **individueel** zoals eerder beschreven. Dit kan bij alle thema's.

Zie verder *De bovenkamer*, blz. 79 en vooral het Werkblad 13.

Succes! Ik ben benieuwd naar de ervaringen... Stuur die naar www.watenhoe-nt2.nl/contact

Hartelijke groet, Josée Coenen

Foto's:© Roel Burgler, behalve de foto's van themaschrift (A. Pilon van De Poolster, Lelystad)

Literatuur

J. Coenen, *De bovenkamer*, een kleurrijke grammatica van het Nederlands. Bazalt, Rotterdam. 2018. 2e druk. Handleiding en opzoekboek.

J. Coenen en M. Nout, *Woorden in prenten*, Bazalt, Rotterdam 2012.

J. Coenen en M. Heijdenrijk, *Zien is snappen*, Bazalt, Rotterdam, 2019, 6^e druk.